

Onderwerp Ontwerp TAM-omgevingsplan 110kV Vierverlaten-Meerstad
 ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n)

Ons kenmerk 341544-2025

Datum

Uw brief
van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

De verduurzaming van industrie, huishoudens en de mobiliteit en een veranderende energiemarkt zorgen voor een sterke groei in de vraag naar (hernieuwbare) elektriciteit. Tegelijkertijd stijgt ook het aanbod van elektriciteit opgewekt uit niet fossiele energiebronnen. Dit komt voort onder andere voort uit de doelstelling in de Regionale Energiestrategie (RES), waarin provincie, gemeenten, waterschappen en netbeheerders samenwerken, om te kunnen voorzien een substantiële toename van duurzame energiebronnen in 2030. Deze ontwikkelingen zorgen voor een forse toename op het 110kV-netwerk. Om knelpunten in het netwerk rondom Groningen te voorkomen is uitbreiding van de transportcapaciteit noodzakelijk.

Door de aanleg van een ondergrondse 110 kV hoogspanningskabel tussen Vierverlaten en Meerstad kan een nieuw te bouwen hoogspanningsstation in het Energielandschap Meerstad-Noord worden aangesloten op het hoogspanningsstation in Vierverlaten. Daarnaast is TenneT op Vierverlaten voornemens om een nieuw 110 kV station te realiseren en het 380 kV-station uit te breiden. Met de bouw van deze nieuwe hoogspanningsstations en – aanleg van kabelverbindingen wordt de transportcapaciteit in en rond Groningen vergroot. Hierdoor ontstaan er voldoende mogelijkheden om iedereen in de stad Groningen en de ruime regio rondom de stad aan te sluiten op het elektriciteitsnet. Dit voornemen is onderdeel van de versterking van het regionale 110 kV ‘Deelnet Groningen’.

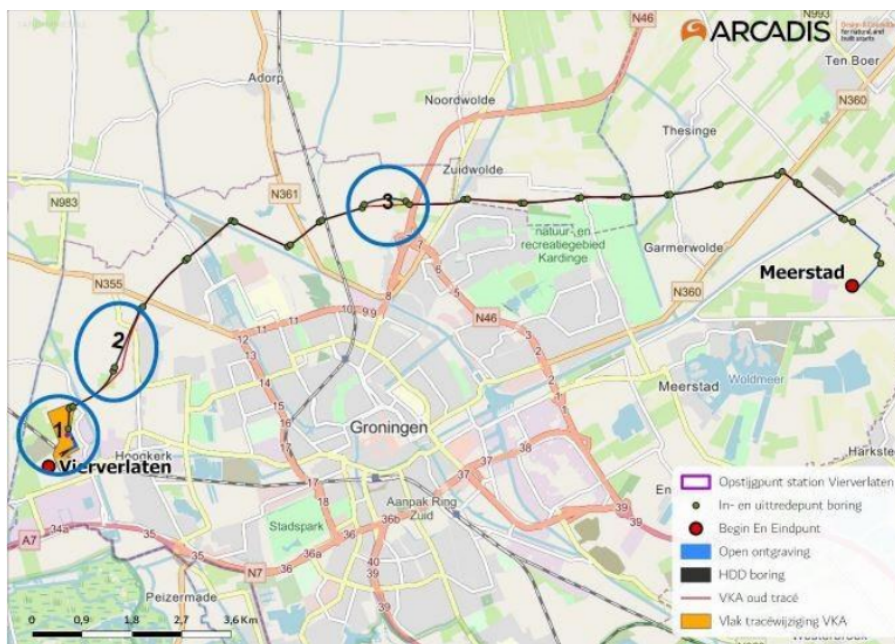
Voorkeursalternatief 110 kV Vierverlaten-Meerstad

Om het tracé voor deze ondergrondse 110 kV kabelverbinding te bepalen, zijn in de verkenningsfase verschillende alternatieven onderzocht. Deze alternatieven zijn in het najaar van 2024 via een kennisgeving en tijdens informatieavonden aan de omgeving gepresenteerd. Op basis van onder andere onderzoeksresultaten uit het

milieueffectrapport (MER fase 1) en reacties uit de omgeving is met TenneT en gemeente Het Hogeland een voorkeursalternatief (VKA) voor de kabelverbinding Vierverlaten-Meerstad gekozen. Dit tracé begint bij Vierverlaten en loopt via de noordkant van de gemeente Groningen en deels door de gemeente Het Hogeland, naar het hoogspanningsstation in Meerstad-Noord. Dit voorkeursalternatief biedt de meeste voordelen: het heeft de minste impact op het milieu, veroorzaakt de minste hinder voor grondeigenaren, het is het kortste tracé en sluit bovendien goed aan bij de voorkeuren uit de omgeving.

Het voorkeursalternatief is in totaal 19,4 km lang, waarvan 16,6 kilometer binnen de gemeentegrens van Groningen ligt. Het overige deel ligt binnen de gemeentegrens van Het Hogeland. De kabelverbinding wordt grotendeels ondergronds, door middel van horizontaal gestuurde boringen aangelegd. Hierbij wordt uitgegaan van een maximale diepte van circa 30 meter onder maaiveld, waarbij de kabel in een paraboolboog met een maximale boorlengte van 1.200 meter, van in – naar uittredepunten wordt aangelegd. De breedte van het voorkeursalternatief, waarbinnen de hoogspanningsverbinding kan worden gerealiseerd, is 50 meter.

Over dit voorkeursalternatief heeft de ontwerp ‘Nota selectie voorkeursalternatief 110kV-kabelverbinding Vierverlaten-Meerstad’ en MER fase 1 ter inzage gelegen in de periode van 1 mei tot met 11 juni 2025. In deze periode zijn 23 zienswijzen ingediend. Met name eigenaren en bewoners rond het voorkeurstracé hebben zorgen geuit over de gevolgen voor onder andere het (agrarische) terreingebruik, over mogelijke gezondheidsrisico's, schade en overlast als gevolg van de aanleg van deze kabelverbinding. TenneT gaat hierover met betrokkenen in gesprek. Echter, een deel van de vragen en zorgen kunnen in deze fase van de planvorming van TenneT nog niet worden beantwoord. Deze worden bij verdere planuitwerking meegewogen of worden pas in een latere fase van de planvorming duidelijk. De ontvangen zienswijzen hebben ertoe geleid dat het voorkeurstracé op 3 plekken is aangepast, zie afbeelding hieronder.

Tracéwijzigingen van het voorkeursalternatief 110 kV-verbinding Vierverlaten-Meerstad

In vervolg hierop hebben wij besloten het voorkeursalternatief voor de 110 kV kabelverbinding vast te stellen. Dit tracé loopt vanaf mast 46 nabij Vierverlaten tot het hoogspanningsstation Meerstad, zie afbeelding hieronder.

Voorkeursalternatief 110 kV-verbinding Vierverlaten-Meerstad

TAM-omgevingsplan 110 kV kabelverbinding Viervelaten-Meerstad

Het is van cruciaal belang voor de realisatie van woningbouw, economische ontwikkelingen en duurzaamheidsambities van de stad en de regio dat de netcapaciteit snel wordt uitgebreid. Om aanleg van deze 110 kV kabelverbinding mogelijk te maken is het nodig om het voorkeurs tracé in het omgevingsplan juridisch-planologisch vast te leggen. Hiervoor is een wijziging van het omgevingsplan nodig. Vanwege de hoogste prioriteit van deze kabelverbinding hebben wij op 15 april 2025 besloten hiervoor gebruik te maken van een Tijdelijke Alternatieve maatregel (TAM). Deze systematiek is nog gebaseerd op de IMRO-systematiek onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Echter, per 1 januari 2026 vervalt de mogelijkheid om van deze regeling gebruik te maken. Ontwerpen die voor het eind van dit jaar ter inzage zijn gelegd, kunnen nog gebruik blijven maken van die methode. Met een besluit om het ontwerp TAM-omgevingsplan ter inzage te leggen, kunnen wij voor deze planwijziging gebruik blijven maken van deze systematiek.

Met deze procedure voor wijziging van het omgevingsplan wordt het tracé van deze kabelverbinding bestemd. Hierbij wordt zekerheidshalve ook een archeologische dubbelbestemming opgenomen. Dit, omdat het kabeltracé door diverse hoge archeologische verwachtingswaarden loopt. Voor een belemmerende strook waarbinnen deze hoogspanningsverbinding wordt toegestaan is in dit ontwerp omgevingsplan nu een breedte van 50 meter aangehouden. Dit biedt de mogelijkheid om daarbinnen nog beperkte tracéaanpassingen door te voeren die kunnen voortkomen uit nadere planuitwerking. In het definitieve TAM-omgevingsplan zal deze strook worden versmald naar 23 meter.

Het plangebied van dit ontwerp TAM-omgevingsplan loopt vanaf de projectgrens van TenneT in Viervelaten ('bij mast 46') via de noordkant van gemeente Groningen door tot aan het nieuwe hoogspanningsstation van TenneT in Meerstad-Noord. Het deel van het tracé dat binnen de gemeentegrens van Het Hogeland ligt, valt buiten deze TAM-omgevingsplanwijziging. Gemeente Het Hogeland neemt over dat tracédeel een planologisch wijzigingsbesluit.

Procedurele samenhang met Gemeente Het Hogeland

Het college van B&W van de gemeente Het Hogeland besluit vrijwel gelijktijdig met ons om het voorkeursalternatief vast te stellen, voor wat betreft het tracédeel dat over haar grondgebied loopt. De gemeente Het Hogeland zal naar verwachting begin 2026 een procedure voor wijziging van het omgevingsplan starten om deze 110 kV-kabelverbinding binnen de gemeente Het Hogeland planologisch vast stellen.

Milieueffectrapportage (MER)

Op grond van Bijlage V, onderdeel J8 van het Omgevingsbesluit is de aanleg van de 110 kV kabelverbinding mer-beoordelingsplichtig. Voor de wijziging van het omgevingsplan wordt echter een MER-procedure gevolgd. In het MER worden de milieueffecten van deze kabelverbinding onderzocht en in beeld gebracht. De MER-procedure is in twee fasen opgesplitst. Om te komen tot een tracékeuze zijn in het MER Fase 1 de milieueffecten van 3 alternatieven onderzocht. Hieruit bleek dat het voorkeursalternatief de meeste voordelen biedt. Dit alternatief gaat uit van het principe 'boren, tenzij', het heeft de minste milieueffecten, het veroorzaakt de minste hinder voor grondeigenaren, het is het kortste tracé en sluit bovendien goed aan bij de voorkeuren uit de omgeving.

In MER fase 2 wordt het voorkeurstracé milieutechnisch meer in detail onderzocht. In verband met het totale project van TenneT met verschillende deelprojecten - waaronder de kabelverbinding Viervelaten – Meerstad, is voor dit MER een ruimer onderzoeksgebied gekozen. Hierdoor zijn ook de effecten in beeld gebracht van de realisatie van een nieuw 110 kV-station Viervelaten Zuidwending en uitbreiding van het 380 kV-station Viervelaten. Deze onderdelen maken echter geen deel uit van het plangebied van het ontwerp – TAM omgevingsplan 110 kV kabelverbinding Viervelaten-Meerstad. Uit het MER volgt dat er geen milieutechnische belemmeringen zijn voor de planvorming.

Het MER wordt binnenkort ter consultatie aan de Commissie MER voorgelegd. Het MER- advies zal worden betrokken bij de besluitvorming ter vaststelling van het TAM-omgevingsplan.

Net van de Toekomst Groningen

De gemeente Groningen, de provincie, het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en TenneT werken nauw samen om het regionale 110 kV-stroomnetwerk 'Deelnet Groningen' versneld toekomstbestendig te maken. In dat kader wordt verkend of het haalbaar is om de huidige bovengrondse hoogspanningsverbinding tussen Viervelaten en het hoogspanningsstation De Hunze te verwijderen en te vervangen door een nieuwe ondergrondse kabelverbinding langs de rand van de stad. Deze kabelverbinding loopt nu dwars door de stad en kan mogelijk gezondheidsrisico's opleveren. Door het ondergronds brengen van deze verbinding kunnen de bovengrondse hoogspanningskabels en masten uit het straatbeeld verdwijnen en ontstaat er meer ruimte in de stad, een prettiger (woon)omgeving en zijn er minder potentiële gezondheidsrisico's.

In het voorkeursalternatief voor de 110 kV kabelverbinding Viervelaten-Meerstad en in het Milieu Effect Rapport (MER) zijn de mogelijkheden verkend om deze verbinding als koppelkans mee te nemen in het nieuwe ondergrondse tracé Viervelaten-Meerstad. Hoewel over de haalbaarheid van deze koppelkans nog geen besluit is genomen, is hier in dit ontwerp TAM-omgevingsplan nu wel rekening mee gehouden. Een besluit over deze koppelkans zal bij de vaststelling van het TAM-omgevingsplan worden meegenomen.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Wij hechten veel waarde aan maatschappelijk draagvlak. Participatie kan daar bij helpen. In het proces tot nu toe is hier met initiatiefnemer TenneT en gemeente Het Hogeland volop aandacht besteed. In de periode van 19 september 2024 tot en met 31 oktober 2024 heeft de 'Kennisgeving voornemen wijziging van het omgevingsplan voor de ontwikkeling van een 110 kV-kabelverbinding tussen hoogspanningsstation Viervelaten Zuidwending en Hoogspanningsstation Meerstad' ter inzage gelegen en hebben er informatiebijeenkomsten plaatsgevonden. Daarbij zijn diverse alternatieven voorgelegd aan de omgeving. De ontvangen reacties op deze kennisgeving en de bijeenkomsten hebben uiteindelijk geleid tot een voorkeursalternatief.

Dit participatietraject hebben we voortgezet met de ter inzagelegging van het ontwerp 'Nota Selectie voorkeursalternatief 110 kV-kabelverbinding Viervelaten-Meerstad' in de periode van 1 mei tot en met 11 juni 2025. Belanghebbenden en eigenaren zijn breed geïnformeerd, er zijn 2 informatiebijeenkomsten georganiseerd en iedereen kon zowel schriftelijk als mondeling een zienswijze indienen. Er zijn 23 zienswijzen ingediend. De ontvangen zienswijzen hebben ertoe geleid dat het voorkeurstracé op 3 plekken is aangepast. TenneT heeft daarnaast nog 11 reacties op hun Projectenatlas ontvangen. TenneT beantwoordt deze 11 reacties separaat.

De terinzagelegging van het ontwerp TAM-omgevingsplan 110 kV kabelverbinding Viervelaten – Meerstad wordt op reguliere wijze gepubliceerd in het Gemeenteblad, de Gezinsbode en op de gemeentelijke website. Ook worden bewoners en belangstellenden onder andere via gemeentelijke nieuwsbrieven geïnformeerd en er worden weer informatiebijeenkomsten georganiseerd. Daarnaast is er de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.

TenneT zorgt ook tijdens de verdere planuitwerking dat de omgeving, belanghebbenden en andere betrokkenen voortdurend op de hoogte blijven. En door onder andere gesprekken met eigenaren te voeren en de projectwebsite up-to-date te houden. <https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/groningen/netversterking-groningen-stad>.

Alles overwegende hebben wij besloten het voorkeursalternatief 110kV-kabelverbinding Vierverlaten-Meerstad vast te stellen en het ontwerp TAM-omgevingsplan 110 kV kabelverbinding Vierverlaten-Meerstad met bijhorende onderzoeken en het MER zes weken ter inzage te leggen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.